kami a dravostí, — ale v tom není nějaké zavinění, — tím spíše se nemusil báti sportovců veslařů, jejichž chladnokrevnost musí býti o závodech připravena na větší a nebezpečnější překážky, nežli je lodička, obsazená dětmi. Odvolací soud byl s to podle výsledků provedených důkazů a výsledku veškerého jednání zjistiti, že jednání K-ovo nebylo v příčinné souvislosti s úrazem, proto právem považoval okolnosti, o kterých jsou postrádány řečené důkazy, pro rozsouzení rozepře za nerozhodné. V nepřipuštění takových důkazů nespočívá podle čís. 2 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací. Dovolací soud také neuznal, že se sporné věci dostalo v odvolacím rozsudku právního posouzení nesprávného. Ve příčině prvého bodu bylo již vyloženo, že spoluzavinění žalující strany nelze spatřovati v tom, že se otec žalobkyně Jan K., vzav s sebou do loďky čtyry děti, mezi nimi čtyřletou dcerku-žalobkyni, pustil do hluboké a rychlotoké řeky Moravy, ačkoli musil věděti, že je vůbec nebezpečno pustiti se s loďkou na řeku Moravu, ba dokonce bráti s sebou ještě čtyřleté dítě, v době před veslařskými závody. Dále spatřuje dovolatel nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud nepřihlédl, že neštěstí je náhodou, a že Jan K. zavinil tuto náhodu tím, že se choval docela trpně, že totiž, když pozoroval přijíždět proti sobě závodní loď, ani tolik neučinil, že alespoň čtyřletou svou dcerku-žalobkyni, vychýlenou z loďky nevtáhl zpět do lodi, čímž by byl snadno zabránil nehodě. Tím se rozchází dovolatel s odvolacím zjištěním, na které se odkazuje, a to pak není zákonité provedení uplatněného důvodu. Jinak odvolací soud zcela správně uvedl, že dovolatelovo zavinění je prokázáno právoplatným odsuzujícím rozsudkem trestního soudu vojenského (§ 268 c. ř. s.), proto musí selhati dovolatelův pokus, učiniti z jeho vlastního zavinění pouhou náhodu (§ 1311 obč. zák.). Ale i kdyby se byl Jan K. skutečně choval docela trpně, nemohlo by se z jeho chování odvozovati, že úraz spoluzavinil. Bylo již vyloženo nahoře, že Jan K., měl-li před sebou veslaře, cvičící k závodům, mohl se nadíti od nich pozorného jednání sportovního, zejména ušlechtilé opatrnosti vůči vychýlenému čtyřletému dítěti. Ostatně dovolatel tvrdil, že Jan K. ani neuměl zacházeti s loďkou, choval-li se tedy trpně před blížící se čtyřveslicí, řízenou podle odsuzujícího rozsudku trestního dovolatelem jako zodpovědným kormidelníkem, učinil podle názoru dovolacího soudu nejmoudřeji, když se svým trpným chováním úplně odevzdal sportovní opatrnosti dovolatelově.

Čís. 5176.

Byla-li udělena plná moc kolektivní, avšak plnomocníci nejednali kolektivně, nevzchází pro zastoupeného z jednání toho závazek. Kolektivní zmocněnci nemohou přenésti plnou moc na jednoho ze sebe.

Byl-li dle služebního řádu bankovních úředníků každý úředník banky povinen podrobiti se přeložení a to i na jiné místo, při čemž se mu pouze vyhradilo, že nesmí nic ztratiti na stálém celkovém příjmu, jest spatřovati v tom, že nevyhověl výzvě, by převzal řízení filiálky, ač stálé služební požitky zůstaly neztenčeny, odepření poslušnosti ve smyslu §u 27 čís. 4 zákona o obchodních pomocnících.

(Rozh. ze dne 8. července 1925, Rv I 1193/25.)

Žalobce byl propuštěn ze služeb žalované banky proto, že, jsa dosavade místoředitelem Pražské ústředny banky, odepřel přijati místo dirigenta její Brněnské filiálky. Proti žalobě, domáhající se na bance, že propuštění ze služeb jest neplatné a bezúčinné, ježto odporuje služební smlouvě se žalobcem uzavřené, že služební poměr k bance trvá nezměněn a že banka jest povinna zaplatiti žalobci ušlé služební příjmy, namítla žalovaná banka mimo jiné, že služební smlouva nebyla se žalobcem platně ujednána, ježto ji ujednal pouze předseda banky, ač ujednáním pověřen byl předseda kolektivně se dvěma místopředsedy. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, majíce za to, že služební smlouva byla se žalobcem platně ujednána, o d v o l a c í s o u d uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Pokud první soud zjistil a dolíčil, že ustanovení žalobce dirigentem brněnské filiálky bylo degradací a neoprávněnou změnou jeho posavadního postavení, hodnotil výsledky průvodního řízení a posoudil věc po stránce právní správně. Dlužno zdůrazniti, že tu rozhodují jen skutečnosti v tomto případě zjištěné, a žádné jiné. Zde je zjištěno, že posavadní postavení žalobcovo jest vyšším, kdežto jako dirigent filiálky by byl podřízen prokuristovi, který je podřízen místoředitelí, kterým byl posud žalobce. Již to stačí k odůvodnění názoru prvního soudu. V této při jde o to, zda propustila žalovaná žalobce ze služby právem. Již první soud poukázal k tomu, že propuštění to se nestalo právem ani podle služebního řádu, takže tu nerozhoduje ani námitka odvolatelky, že smlouva, o kterou tu jde, je neplatnou, poněvadž chybí vymíněný souhlas obou náměstků předsedových, i kdyby byla námitka ta důvodna, pokud se týče, že nedošlo z důvodů v odvolání uvedených k hotovosti této smlouvy. Správným je právní názor, že žalobcovo vzepření se neoprávněné degradaci a neoprávněné změně posavadního služebního postavení bylo hájením nabytých práv a nikoli proviněním podle §u 27 čís. 4 zák. o obch. pom. Neměla tedy žalovaná ani zákonného důvodu k propuštění žalobce bez výpovědi. Odvolatelka nyní také namítá, že služební řád, jehož se první soud dovolává, platil jen do konce roku 1924. V době propuštění žalobce, dne 8. května 1924, však platil a žalovaná se ho sama dovolává. Podle jeho §u 45 platí nyní pro smluvní strany zákonná ustanovení, podle nichž však žalovaná, jak uvedeno, rovněž neměla práva k propuštění žalobce ze služby.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení jest opodstatněn. Podle ověřeného opisu protokolu ze dne 26. ledna 1923, jenž byl uznán za pravý a jeho obsah za správný, splnomocnila správní rada žalované banky své presidium, presidenta R-a a vicepresidenty B-a a K-a, by jejím jménem záležitost ohledně služebních smluv místoředitelů, prokuristů a dirigentů projednali a vyřídili. Byla to tedy plná moc kolektivní, ale kolektivní plná moc dle výslovného předpisu §u 1011 obč. zák. (podobně čl. 86 čís. 4 obch. zák. a § 18 zák. o spol. s ruč. om.) vyjmouc případ zvláštního odchylného předpisu, jaký tu tvrzen není, vyžaduje, aby úkon stal se za spolupůsobení a tudíž souhlasu všech ko-

lektivních plnomocníků, neboť v tom právě záleží povaha kolektivnosti na rozdíl od alternativnosti. Kolektivnost má totiž straně splnomocňující dle jejího úmyslu býti zabezpečením a zárukou, že práva a zájmy její nebudou zadány a to ani opomenutím, neboť, co přehlédne jeden, to postřehne druhý, jest to tedy záruka jak intelektuální, tak morální, že zájmu jejích bude jak rozmyslně, tak také poctivě dbáno a šetřeno. Z toho jde, že, byla-li udělena plná moc kolektivní, avšak plnomocníci nejednali kolektivně, nevzchází pro zastoupeného z jednání toho závazek (§ 1017 obč. zák.). V tomto případě žalobce, ač sám tvrdil zmocnění celého shora uvedeného trojčlenného presidia správní radou tak, jak shora podle citovaného protokolu uvedeno, nicméně netvrdil, natož prokázal, že smlouvu služební dojednalo celé toto trojčlenné zmocněnectvo, nýbrž sám výslovně uvedl, že na základě tohoto zmocnění správní rady dojednal ji president R. samojediný, kdežto o spolupůsobení a souhlasu vicepresidentů B-a a K-a sám nečiní ani zmínky. Také svědci J. a B., na nichž zjištění nižších stolic spočívá, nic takového nepotvrdili, nýbrž udali pouze, že sice vicepresident B. a K. byli přítomni při jedné schuzi, v níž se o smlouvě, o niž jde, jednalo, ale při oné poslední schůzi, konané koncem ledna neb začátkem září 1923, na níž se to dojednalo a dohody docíleno, přítomen byl dle nich toliko president R. a tak jen to také nižší stolice zjistily, i nebylo vůbec tvrzeno a také nižšími stolice zjištěno, že, kdy, kde a jak byli by oba jmenovaní vicepresidenti souhlas svuj s dohodou v řečené schůzi R-em dojednanou projevili. K vuli úplnosti doložiti dlužno, že sice odvolací soud klade prvnímu soudu do úst zjištění, jehož tento neučinil a učiniti ani nemohl, aniž by upadl v rozpor se spisy: že prý podle výpovědí J-a a B-a a přílohy čís. 5 a 6 je jisto, že oba místopředsedové znali text návrhu smlouvy. Ale ačkoli pouhá znalost nestačí, nýbrž třeba projevu souhlasu, přece znalosti té dle J-a a B-a a míti ani nemohli, protože tito dosvědčili, že J. vyhotovil text teprv po oné poslední schuzi na rozkaz presidenta R-a, čís. 5 pak dokazuje jen, že banka nařídila písemnost smlouvy, a čís. 6, že výkonný výbor nařídil připravení jejího textu. První soud však zjišťuje to tak, jak udali uvedení svědci. Svědek J. sice udal a odvolací soud pokládá za zjištěno, že president R. prohlásil, když svědka do té poslední schůze zval, že jest zmocněn tu věc večer definitivně vyříditi, avšak, i kdyby se to tak vykládalo, jak činí žalobcova dovolací odpověď, že oba vicepresidenti R-a zmocnili, aby smlouvu dojednal sám, také za ně, nemuže to žalobci nijak prospěti, neboť, je-li zmocnení kolektivní, rušilo by to kolektivnost a tudíž záruku bezpečného opatření zmocnitelových zájmů, kterou on si od kolektivnosti sliboval, kdyby se dovolilo, aby kolektivní zmocněnci přenesli svou plnou moc na jednoho ze sebe: to nelze, protože, kdyby to zmocnitel byl chtěl, byl by to učinil sám, ale právě proto, že zmocnil dva neb tři, vyjádřil jasně, že mu jeden nebo dva nepostačují, pročež, jak řečeno, zákon žádá spolupusobení všech. Nevznikla tedy smlouva platná a závazná a není třeba ani rozbírati, zda platnost její vyloučena i proto, že podmínkou platnosti byla její písemnost. Není-li však mezi stranami zvláštní služební smlouvy, platí služební řád, ve sporu předložený, jenž se jeví kolektivní smlouvou a platil tedy ve smyslu svého §u 45 a §u 6 zák

o obch. pom. i pro poměr mezi stranami, ačkoli, kdyby neplatil, bylo by to stejné, protože pak platily by předpisy zákona o obch. pom., dle nichž dojde se k témuž výsledku. Podle §u 3 odst. 3 služ. řádu jest každý úředník banky povinen podrobiti se přeložení, a to nejen z oddělení do oddělení, nýbrž i na jiné místo (arg. věta »při přeložení třebas i z jednoho oddělení do druhého«), dále zmínka o místních přídavcích a náhradě výloh s přesídlením spojených, při čemž se mu pouze vyhražuje, že nesmí ztráceti na stálém celkovém příjmu (vyjímajíc příbytečné a místní přídavky). Byl-li tedy žalobce vyzván, aby převzal dirigentství filiálky v Brně, byl povinen tomuto přeložení se podrobiti, když na služebních příjmech ani o haléř neměl býti při tom zkrácen — aspoň sám nic takového ani netvrdí, a když se nepodrobil, odepřel tím poslušnost a mohl býti propuštěn v duchu předpisu §u 27 čís. 4 zák. o obch. pom., jehož platnost v §u 44 písm. b) služ. řádu výslovně jest vyhražena. Kdyby se ovšem za to mělo, že služební řád pro žalobce neplatí, platil by § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. přímo, a jen doložiti sluší, že o nějaké degradaci žalobce přeložením do Brna nemuže býti řeči, když, jak řečeno, jeho služební příjmy ani o haléř zkráceny býti neměly a mělo se mu tím dostati místa vedoucího. Opačný názor svědků, ostatně vyvrácený i služebním řádem, kde dirigenti filiálek místí se hned vedle ředitelů centrály a před prokuristy, není vubec rozhodný.

Čís. 5177.

Třebas byl směnečný věřitel zmocněn k tomu, by »kdykoliv směnku vyplnil jakýmkoliv datem vydání a splatnosti«, nebyl oprávněn směnku zažalovati před uplynutím doby, do niž byly zaplaceny úroky. Neopravňovala ho k tomu ani nejistota dlužníkova, opravňující ho pouze k prostředkům čl. 29 směn. ř. a §u 379 a násl. ex. ř.

(Rozh. ze dne 8. července 1925, Rv I 1199 25.)

Žalující spořitelna vyplatila dne 7. ledna 1925 zápujčku proti tomu, že jí žalovaní odevzdali směnku na 42.000 Kč a zmocnili ji, by vyplnila směnečný blanket kdykoliv, jakýmkoliv datem vydání a splatnosti. Při výplatě zápůjčky srazila si spořitelna půlletní úroky až do 7. července 1925. Vyplnivši směnku dnem splatnosti 2. března 1925, domáhala se spořitelna jejího zaplacení. Procesní soud prvé stolice k námitkám žalovaných směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Je nesporno, že odvolatelka, vypočítávajíc odpůrcům zápůjčku 42.000 Kč, kterou jim poskytla na zažalovanou nyní směnku, srazila si ze zápůjčky hned předem úroky až do 7. července 1925. Poněvadž úroky jsou úplatou za používání jistiny, nelze srážku úroků dle zásad poctivého obchodování vykládati jinak, než jako projev vůle, že odpůrci mohou zapujčené jistiny užívati aspoň do 7. července 1925 a že před uplynutím tohoto dne na nich nebude jistina zpět požadována (§ 863 obč. zák.). Poukazuje-li odvolatelka k tomu, že si srazila úroky předem proto, poněvadž jest to obecnou zvyklostí u ústavů peněžních, která má původ svůj v tom, že